

Asia C-498/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

29.9.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittävä tuomioistuin:

Rechtbank Midden-Nederland (Keski-Alankomaiden alioikeus)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

2.9.2020

Kantaja:ZK, JM:n seuraajana BMA Nederland BV:n konkurssipesän
selvittäjä**Vastaaja:**

BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG

Väliintulija:

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland

Pääasian menettelyn kohde

Konkurssipesän selvittäjä vaatii, että asiassa todetaan, että BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG (jäljempänä BMA AG) on laiminlyönyt tytäryhtiönsä tytäryhtiön, konkurssissa olevan BMA Nederland B.V:n (jäljempänä BMA NL), kaikkiin velkoihin kohdistuvan huolenpitovelvollisuutensa, se on näin tehdessään toiminut oikeudenvastaisesti ja se on vastuussa kaikille velkojille aiheutuneesta vahingosta. Selvittäjä vaatii lisäksi, että BMA AG tuomitaan maksamaan kaikkien velkojien hyväksi BMA NL:n konkurssipesään vahingonkorvaus, joka vastaa velkojien BMA NL:ltä olevien saatavien sitä osuutta, joka ei ole perittävässä.

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland (jäljempänä Stichting) vaatii, että asiassa todetaan BMA AG:n toimineen oikeudenvastaisesti i) kaikkia

BMA NL:n konkurssivelkojia kohtaan tai ii) niitä velkojia kohtaan, jotka ovat luottaneet BMA NL:n täyttävän sovitut niihin kohdistuvat velvoitteensa, koska BMA AG myöntäisi BMA NL:lle riittävän rahoituksen, tai iii) niitä velkojia kohtaan, jotka olisivat voineet ryhtyä toimenpiteisiin estääkseen BMA NL:ltä olevien saataviensa jäämisen maksamatta, jos rahoituksen lakkauttaminen olisi ollut niiden tiedossa, ennen kuin BMA AG sen toteutti. Stichting vaatii myös, että BMA AG tuomitaan kolmantena osapuolena maksamaan pyynnöstä viipymättä kullekin BMA NL:n velkojalle BMA NL:n tälle oleva velka kokonaisuudessaan (korot mukaan lukien).

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

a. Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (uudelleenlaadittu) (EUVL 2012, L 351/1; jäljempänä Bryssel Ia -asetus) 7 artiklan 2 alakohtaan sisältyvää käsitettä ”paikkakunta, missä vahinko sattui” tulkittava siten, että ”paikka, jossa vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma sattui”, (Handlungsort) on yhtiön sellainen toimipaikka, jossa yhtiön velkojilla ei ole mahdollisuutta saada saataviaan perityksi, jos tämä johtuu siitä, että kyseisen yhtiön emoyhtiön emoyhtiö on laiminlyönyt huolenpitovelvollisuutensa kyseisiä velkojia kohtaan?

b. Onko Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohtaan sisältyvää käsitettä ”paikkakunta, missä vahinko sattui” tulkittava siten, että ”paikkakunta, jossa vahinko on ilmennyt” (Erfolgort) on yhtiön sellainen toimipaikka, jossa yhtiön velkojilla ei ole mahdollisuutta saada saataviaan perityksi, jos tämä johtuu siitä, että kyseisen yhtiön emoyhtiön emoyhtiö on laiminlyönyt huolenpitovelvollisuutensa kyseisiä velkojia kohtaan?

c. Edellyttääkö yhtiön sen toimipaikan tuomioistuimen toimivaltaisuus, jossa mahdollisuutta saatavien perimiseen ei ole, erityisiä olosuhteita, ja jos näin on, mitä nämä olosuhteet ovat?

d. Onko Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohdan mukaisen toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämisen kannalta merkitystä sillä, että sen yhtiön alankomaalainen selvittäjä, jonka velkojien saatavat eivät ole perittävässä, on lakisääteisen pesänhoitotehtävänsä yhteydessä nostanut sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevan kanteen kaikkien velkojien hyväksi (mutta ei

niiden nimissä)? Tällainen kanne merkitsee sitä, että kunkin velkojan yksittäistä asemaa ei ole aihetta tutkia ja että kolmas taho, jota vastaan kanne on nostettu, ei voi esittää puolustukseen selvittäjää vastaan kaikkia väitteitä, joita se voisi mahdollisesti esittää tiettyjä yksittäisiä velkojia vastaan.

e. Onko Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohdan mukaisen toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämisen kannalta merkitystä sillä, että osalla velkojista, joiden hyväksi selvittäjä nostaa kanteen, kotipaikka on Euroopan unionin alueen ulkopuolella?

Toinen kysymys

Onko ensimmäiseen kysymykseen vastattava toisin, jos kanteen on nostanut säätiö, jonka tarkoituksena on valvoa ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettujen vahinkoa kärsineiden velkojien yhteisiä etuja? Tällaisen ryhmäkanteen tapauksessa menettelyssä ei vahvisteta a) edellä tarkoitettujen velkojien kotipaikkoja, b) yksittäisten velkojien yhtiöltä olevien saatavien muodostumiseen liittyviä erityisiä olosuhteita eikä c) edellä tarkoitettua huolenpitovelvollisuuden olemassaoloa ja laiminlyöntiä yksittäisten velkojien osalta.

Kolmas kysymys

Onko Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että jos tuomioistuin, jossa alkuperäinen kanne on vireillä, peruuttaa päätöksensä, jonka mukaan se on toimivaltainen käsittelemään kanteen, se jää automaattisesti vaille toimivaltaa myös väliintulijan esittämien vaatimusten osalta?

Neljäs kysymys

a) Onko sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11.7.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 864/2007 (EUVL 2007, L 199/40; jäljempänä Rooma II -asetus) 4 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että paikka, ”jossa vahinko aiheutuu”, on sen yhtiön toimipaikka, jolta ei ole mahdollista saada korvausta vahingosta, joka yhtiön velkojille on edellä mainitun huolenpitovelvollisuuden laiminlyönnin johdosta aiheutunut?

b) Onko tätä paikkaa määritettäessä merkitystä sillä, että kanteen on nostanut selvittäjä suorittaessaan lakisääteistä pesänhoitotehtäväänsä ja toimiessaan kaikkien velkojien hyväksi (mutta ei niiden nimissä) niiden yhteisen edun valvojana?

c) Onko tätä paikkaa määritettäessä merkitystä sillä, että osalla velkojista on kotipaikka Euroopan unionin alueen ulkopuolella?

d) Onko se, että konkurssissa olevan alankomaalaisen yhtiön ja sen emoyhtiön emoyhtiön välillä oli rahoitussopimuksia, joissa oikeuspaikaksi määrättiin saksalaiset tuomioistuimet ja sovellettavaksi oikeudeksi Saksan oikeus, sellainen

seikka, jonka johdosta BMA AG:n väitetyn vahingonkorvausvastuun perustava tapahtuma liittyy Rooma II -asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla selvästi läheisemmin johonkin muuhun maahan kuin Alankomaihin?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL 2000, L 160, s. 1; jäljempänä maksukyvyttömyysasetus) 3 artikla

Sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11.7.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 864/2007 (EUVL 2007, L 199, s. 40; jäljempänä Rooma II -asetus) 4 artikla

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1; jäljempänä Bryssel Ia -asetus) 7 artiklan 2 alakohta, 8 artiklan 1 ja 2 alakohta

Tuomio 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490 (jäljempänä tuomio ÖFAB); tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335 (jäljempänä tuomio CDC) ja tuomio 6.2.2019, NK, C-535/17, EU:C:2019:96 (jäljempänä tuomio NK).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Siviililaki (Burgerlijk Wetboek, BW)

BW:n 3:305a §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Täysin oikeustoimikelpoinen säätiö tai yhdistys voi nostaa kanteen muiden henkilöiden vastaavien etujen suojaamiseksi siltä osin kuin se sääntöjensä perusteella valvoo näitä etuja.”

Konkurssipesän selvittäjän toimivalta nostaa niin sanottu Peeters–Gatzen-kanne

Hoge Raadin (Alankomaiden ylin tuomioistuin) 14.1.1983 antamassa tuomiossa Peeters v. Gatzen, NL:HR:1983:AG4521, katsottiin ensimmäisen kerran, että selvittäjä voi vaatia sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen perustuvaa vahingonkorvausta sellaiselta kolmannelta taholta, joka on myötävaikuttanut konkurssivelallisen velkojille aiheutuneeseen vahinkoon, vaikka konkurssivelallisella itsellään ei olisi oikeutta nostaa tällaista kannetta. Peeters–Gatzen-kannetta nostaessaan selvittäjä puolustaa kaikkien velkojien etuja. Hän nostaa kanteen velkojien etujen mukaisesti, ja kanteella saatavat varat lisätään konkurssipesän omaisuuteen.

Tiivistelmä pääasian tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Alankomaalainen yhtiö BMA NL oli erikoistunut elintarviketeollisuudessa käytettävien koneiden valmistukseen ja myyntiin. Yhtiön ainoa osakkeenomistaja oli BMA Groep B.V. (jäljempänä BMA Groep), joka oli puolestaan sataprosenttisesti saksalaisen yhtiön BMA AG:n omistuksessa. BMA Groepilla oli valtuudet nimittää BMA NL:n hallituksen jäsenet ja erottaa heitä. Tiettyinä ajanjaksoina BMA NL:n hallituksen jäseniksi nimitettiin BMA AG:n työntekijöitä. BMA NL:n hallituksen tärkeisiin päätöksiin ja toimiin oli saatava hyväksyntä BMA Groepilta, joka puolestaan pyysi hyväksyntää BMA AG:lta.
- 2 Vuosina 2004–2011 BMA AG myönsi BMA NL:lle yhteensä 38 miljoonan euron suuruiset lainat. Rahoitus hoidettiin BMA NL:n Deutsche Bank Nederland B.V:ssä olleen pankkitilin kautta. Lisäksi BMA AG takasi BMA NL:n velat ja teki yhtiöön pääomasijoituksia.
- 3 Kun BMA AG lakkautti rahoitustuen vuoden 2012 alussa, BMA NL jätti konkurssihakemuksen. Yhtiö asetettiin konkurssiin 3.4.2012. Konkurssipesän varat eivät riitä kaikkien velkojien saatavien täysimääräiseen maksamiseen. Toistaiseksi hyväksytyjen etuoikeudettomien saatavien määrästä 71 prosenttia kuuluu saksalaisille velkojille, pääasiallisesti BMA AG:lle itselleen ja muille Saksaan sijoittautuneille BMA AG:n konserniin kuuluville yhtiöille. Muut velkojat, joiden saatavia ei ole maksettu, ovat sijoittautuneet eri maihin: Alankomaihin, Euroopan unionin muihin jäsenvaltioihin ja Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin.
- 4 Sen jälkeen selvittäjä nosti kaikkien velkojien hyväksi ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa Peeters–Gatzen-kanteen BMA AG:tä vastaan. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin totesi 23.5.2018 antamassaan tuomiossa olevansa maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan perusteella toimivaltainen ratkaisemaan tämän kanteen.
- 5 Stichting perustettiin 21.6.2016 ja sen tarkoituksena on valvoa niiden BMA NL:n velkojien etuja, joille on aiheutunut BMA AG:n toiminnan johdosta vahinkoa. Stichting on tehnyt liityntäsopimuksia yli 50 velkojan kanssa, joiden yhteiset saatavat ovat määrältään noin 40 prosenttia kaikista sellaisten velkojien vakuudettomista saatavista, jotka eivät ole sidoksissa BMA AG:hen.
- 6 Stichting haki ennakkoratkaisua pyytävältä tuomioistuimelta 15.8.2018 lupaa saada osallistua väliintulijana selvittäjän ja BMA AG:n väliseen oikeudenkäyntiin. Rechtbank hyväksyi hakemuksen 30.1.2019 antamallaan tuomiolla. Rechtbank katsoi kyseisessä tuomiossa olevansa Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 2 alakohdan nojalla toimivaltainen ratkaisemaan väliintulijan vaatimuksen. Kyseisen säännöksen mukaan silloin, kun kanne koskee sivullisvaatimusta, vastaajaa vastaan voidaan nostaa kanne siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on pantu vireille.

- 7 BMA AG pyysi ennakkoratkaisua pyytävää tuomioistuinta tarkastelemaan 23.5.2018 ja 30.1.2019 annettuja tuomioita unionin tuomioistuimen 6.2.2019 antaman tuomion NK johdosta uudelleen. Unionin tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, että selvittäjän Peeters–Gatzen-kanne ei kuulu maksukyvyttömyysasetuksen vaan Bryssel Ia -asetuksen (edeltäjän) soveltamisalaan. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että tästä syystä sen 23.5.2018 tekemää päätöstä ei voida pysyttää, mutta se pohtii, onko sen todettava, ettei se ole toimivaltainen, vai voiko Bryssel Ia -asetukseen sisältyä vaihtoehtoinen toimivaltaperuste.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

Yleistä

- 8 Sekä selvittäjä että Stichting katsovat BMA AG:n toimineen oikeudenvastaisesti kaikkia tai eräitä BMA NL:n velkojia kohtaan. Selvittäjä väittää tässä yhteydessä, että BMA AG loi ja säilytti riskialttiin rahoitusrakenteen, joka johti BMA NL:n alikapitalisointiin ja oman pääoman vähentymiseen. BMA AG antoi velkojille harhaanjohtavan kuvan, että sen tytäryhtiön tytäryhtiö BMA NL oli luottokelpoinen, minkä vuoksi BMA NL saattoi jatkaa velkaantumistaan.
- 9 Myönnettyään vuosikausia BMA NL:lle rajoittamatonta maksuvalmiustukea BMA AG lopetti rahoituksen äkillisesti, mikä johti väistämättä BMA NL:n konkurssiin. BMA AG ei ottanut BMA NL:n velkojien etuja huomioon sen enempää rahoitusrakenteen käyttöönoton, ylläpidon kuin lakkauttamisenkaan yhteydessä. Se on näin ollen laiminlyönyt huolenpitovelvollisuutensa, joka sillä oli näitä velkojia kohtaan, koska se oli kiinteästi sidoksissa BMA NL:ään ja sillä oli valtuudet puuttua yhtiön asioihin. BMA AG oli nimittäin perillä BMA NL:n toiminnasta (myös rahoituksen osalta) ja asioiden kulusta yhtiössä, ja sillä oli niiden osalta määräysvalta.
- 10 Myös Stichting huomauttaa, että velkojat ovat luottaneet BMA NL:n täyttävän velvoitteensa niitä kohtaan, koska BMA AG tarjoaisi (jatkossakin) tätä varten asianmukaisen rahoituksen. Kun BMA AG lopetti äkillisesti tytäryhtiönsä tytäryhtiön BMA NL:n rahoittamisen, velkojat eivät ehtineet toteuttaa ajoissa toimenpiteitä välttääkseen sen, että niiden saatavat kyseiseltä alankomaalaiselta yhtiöltä jäisivät maksamatta.
- 11 Säätiön ja selvittäjän kanteilla on sama perusta. Selvittäjän mukaan BMA AG:n on kuitenkin maksettava vahingonkorvaus, joka vastaa BMA NL:n erääntyneitä velkoja velkojille, BMA NL:n konkurssipesään, kun taas Stichting katsoo, että vahingonkorvaus on maksettava suoraan yksittäisille velkojille. Stichtingin nostama kanne on BW:n 3:305a §:ssä tarkoitettu ryhmäkanne.
- 12 Asianosaiset ovat lisäksi eri mieltä Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohdan soveltamisesta. Siinä säädetään, että sopimukseen perustumatonta

vahingonkorvausta koskevassa asiassa henkilöä vastaan voidaan nostaa kanne sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui. Tämä paikkakunta käsittää sekä vahingon ilmenemispaikan (*Erfolgsort*) että paikkakunnan, jossa vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut (*Handlungsort*).

- 13 Selvittäjä ja BMA AG ovat erimielisiä myös siitä, mitä kansallista oikeutta Rooma II -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla on sovellettava. Kyseisessä säännöksessä säädetään, että sopimukseen perustumattomaan velvoitteeseen, joka johtuu vahingonkorvausvastuun perustavasta tapahtumasta, sovelletaan lähtökohtaisesti sen maan lakia, jossa vahinko aiheutuu (*Erfolgsort*), riippumatta siitä, missä maassa vahingon aiheuttanut tapahtuma sattui (*Handlungsort*), ja siitä, missä maassa tai maissa tuon tapahtuman välilliset seuraukset ilmenevät.

Selvittäjän näkemys Alankomaiden tuomioistuinten toimivallasta ja sovellettavasta oikeudesta

- 14 Selvittäjä katsoo alankomaalaisten tuomioistuinten olevan Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohdan nojalla toimivaltaisia ratkaisemaan hänen kanteensa. Hän väittää unionin tuomioistuimen tuomioon ÖFAB viitaten, että *Handlungsort* on Alankomaissa. BMA AG:n oikeudenvastaisen toiminnan olennainen osa oli BMA NL:n alikapitalisoinnin käsittävän rakenteellisen tilanteen luominen ja ylläpitäminen, mikä tapahtui Alankomaissa, koska BMA NL:n yhtiöjärjestyksen mukainen kotipaikka oli Alankomaissa ja se harjoitti toimintaansa tässä maassa ja myös koska sen vähiin huvennut omaisuus oli siellä.
- 15 Selvittäjän mukaan Alankomaita on pidettävä *Erfolgsortina* myös siksi, että kaikille velkojille alun perin aiheutunut vahinko syntyi Alankomaissa. Tämä alkuperäinen vahinko vastasi nimittäin BMA NL:n omaisuuden vähenemistä, jonka seurauksena pesästä voidaan maksaa vähemmän saatavia. Yksittäisille velkojille aiheutunut lopullinen vahinko johtuu siitä. Selvittäjän mukaan *Erfolgsortin* paikantaminen Alankomaihin ei johda ainoastaan siihen, että alankomaalaisten tuomioistuinten on katsottava olevan toimivaltaisia ratkaisemaan hänen vaatimuksensa, vaan siitä seuraa myös, että asiassa on sovellettava Alankomaiden oikeutta.

BMA AG:n näkemys Alankomaiden tuomioistuinten toimivallasta ja sovellettavasta oikeudesta

- 16 BMA AG väittää, että toimivalta tutkia selvittäjän ja Stichtingin nostamat kanteet ei kuulu alankomaalaisille vaan saksalaisille tuomioistuimille. Pääsääntöä, jonka mukaan toimivalta on vastaajan kotipaikan tuomioistuimella, on tulkittava suppeasti. Lisäksi kanteen tutkimista koskeva toimivalta on ratkaistava kunkin vaatimuksen osalta erikseen eikä kanneryppään, kuten Peeters–Gatzen-kanteen tai ryhmäkanteen, perusteella.
- 17 BMA AG:n mukaan Alankomaita ei voida pitää *Handlungsortina* eikä *Erfolgsortina*. *Handlungsort* ei ole Alankomaissa, sillä BMA AG:n kaikki väitetyt

toimet on toteutettu Saksassa, jossa BMA AG:n kotipaikka on. Lisäksi suurin osa BMA NL:n velasta (71 prosenttia) on velkaa Saksaan sijoittautuneille velkojille. Alankomaat ei myöskään ole *Erfolgsort*, sillä kyse on puhtaasti taloudellisesta vahingosta, jota ei erityisten olosuhteiden puuttuessa voida paikantaa sinne, missä BMA NL:n omaisuus on.

- 18 BMA AG katsoo, että asiassa on sovellettava Saksan oikeutta, koska se pitää Saksaa *Erfolgsortina*.

Stichtingin näkemys Alankomaiden tuomioistuinten toimivallasta

- 19 Stichting ei ole ottanut kantaa sovellettavaan oikeuteen. Toimivaltaa koskevan kysymyksen osalta se väittää, että alankomaalaiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia tutkimaan sen vaatimukset. Vaikka katsottaisiin, että ennakkoratkaisua pyytävällä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia selvittäjän vaatimuksia, tämä ei vielä merkitse sitä, ettei sillä myöskään olisi toimivaltaa tutkia Stichtingin väliintulijana esittämiä vaatimuksia. Kansallisen prosessioikeuden nojalla lopulliset sitovat ratkaisut, kuten Stichtingin hyväksyminen väliintulijaksi Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 2 alakohdan perusteella, sitovat lähtökohtaisesti tuomioistuinta.
- 20 Alankomaalaisten tuomioistuinten toimivalta voisi Stichtingin mukaan esillä olevassa tapauksessa perustua myös Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 1 alakohtaan, koska (Alankomaihin sijoittautuneen) selvittäjän kanteen menestyminen riippuu siitä, hyväksytäänkö vai hylätäänkö Stichtingin BMA AG:tä vastaan nostama kanne. Näin ollen näiden kahden kanteen välillä on riittävän läheinen liittymä.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöön perusteista

- 21 Pääasiassa on vaikea määrittää, missä *Handlungsort* ja *Erfolgsort* sijaitsevat. *Erfolgsortilla* on *Handlungsortin* lisäksi merkitystä määritettäessä tuomioistuinta, jolla on toimivalta ratkaista sopimuksen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne. Lisäksi *Erfolgsort* on lähtökohtaisesti ratkaiseva määritettäessä sopimuksen ulkopuoliseen vastuuseen sovellettavaa oikeutta.
- 22 *Handlungsortin* osalta BMA AG:n väitetään laiminlyöneen kaikkiin velkoihin kohdistuvan huolenpitovelvollisuutensa. Tosiasiallinen menettely, josta BMA AG:tä moitittiin, käsitti sen, että BMA AG otti käyttöön (selvittäjän mukaan riskialttiin) tavan rahoittaa sen Alankomaihin sijoittautunutta tytäryhtiön tytäryhtiötä, jatkoi tätä rahoitustapaa, lakkautti sen eikä ilmoittanut tästä lakkauttamisesta tytäryhtiön tytäryhtiön velkojille ajoissa. Jos *Handlungsort* määritetään sen paikan perusteella, jossa BMA AG:n valitseman rahoitustavan käyttöönottoa, jatkamista ja lakkauttamista koskevat päätökset on tehty, vaikuttaa siltä, että *Handlungsortina* on pidettävä Saksaa. Kyse on nimittäin päätöksistä, jotka BMA AG:n hallitus teki BMA AG:n pääkonttorissa Saksassa.

- 23 Toisaalta kuitenkin vastaavan kaltaisessa tapauksessa, jossa yhtiön velkojille oli aiheutunut vahinkoa siitä, että kyseisen yhtiön osakkeenomistaja antoi yhtiön jatkaa toimintaansa alikapitalisoinnista huolimatta, unionin tuomioistuin katsoi tuomion ÖFAB yhteydessä, että paikka, jossa vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, on se paikkakunta, johon yhtiön harjoittama toiminta ja tähän toimintaan liittyvä taloudellinen tilanne liittyvät.
- 24 Asiassa ÖFAB oli kyse sen valvontavelvollisuuden väitetystä laiminlyönnistä, joka vastaajilla oli yhtiötä kohtaan ja joka olisi pitänyt täyttää yhtiön kotipaikassa. Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin vaikeampi määrittää paikkakuntaa, jossa vahingon aiheuttanut kausaaliyhteydessä oleva tapahtuma on sattunut. Kyse on nimittäin useista taustalla olevista väitteistä, joissa kussakin viitataan eri jäsenvaltioissa toteutettuihin toimiin. Väitteestä riippuen voidaan puolustaa näkemystä, että *Handlungsortin* on katsottava olevan Saksassa, Alankomaissa tai niissä valtioissa, joihin velkojat ovat sijoittautuneet.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että kuten edellä mainitussa asiassa ÖFAB pääasian kanteen ja (tässä tapauksessa) alankomaalaisten tuomioistuinten välillä on läheinen liittymä, koska vahinko muodostuu siitä, että alankomaalaisen yhtiön velkojien saatavia ei voida periä. Alankomaalaisilla tuomioistuimilla on parhaat edellytykset arvioida niitä seurauksia, joita saksalaisen yhtiön toiminnalla on sen alankomaalaiselle tytäryhtiön tytäryhtiölle, koska tärkeimmät BMA NL:n velkojille suorittamat tehtävät (elintarviketeollisuudelle tarkoitettujen koneiden valmistus) toteutettiin Alankomaissa ja myös koska Alankomaihin sijoittautuneella selvittäjällä on saatavilla tietoja tämän yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja velkojien saatavista.
- 26 Pääasian erityispiirre on se, että kanteita eivät nostaneet yksittäiset vahinkoa kärsineet tahot vaan kanteen nosti selvittäjä näiden tahojen ”hyväksi”. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen tuomioon CDC. Kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa vahinkoa kärsineet henkilöt olivat siirtäneet saatavansa perintäyhtiölle. Unionin tuomioistuimen mukaan alkuperäisen velkojan tekemä saatavien luovuttaminen ei sellaisenaan vaikuta toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämiseen asetuksen Bryssel Ia -asetuksen 7 artiklan 2 alakohdan (sen edeltäjän) perusteella, joten vahingon sattumispaikka on tutkittava jokaisen vahingonkorvaussaatavan osalta riippumatta sitä koskevasta luovutuksesta tai kokoamisesta.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii, sovelletaanko tuomiossa CDC vahvistettuja tiukkoja sääntöjä myös *Handlungsortin* määrittämiseen sellaisen kanteen yhteydessä, jonka selvittäjä on nostanut kaikkien velkojien hyväksi, koska kyseessä ei ole saatavien luovutus tai kokoaminen vaan ainoastaan yhteisen edun puolustaminen selvittäjän lakisääteisen pesähoitotehtävän perusteella. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii myös, sovelletaanko näitä tiukkoja sääntöjä senkaltaiseen ryhmäkanteeseen, jonka Stichting on nostanut BW:n 3:305a §:n nojalla. Myös siinä tapauksessa on nimittäin kyse ainoastaan yhteisen edun puolustamisesta eikä saatavien luovutuksesta tai kokoamisesta.

- 28 *Erfolgsortin* määrittäminen on nyt käsiteltävässä asiassa ongelmallista, koska ei ole selvää, missä alkuperäinen vahinko on kärsitty. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on kuitenkin taipuvainen katsomaan, että BMA NL:n omaisuuden (pesän) sijaintipaikkaa voidaan pitää paikkakuntana, jossa kaikki velkojat ovat kärsineet niille aiheutuneen alkuperäisen vahingon, koska BMA AG:n toiminta aiheutti velkojille vahinkoa vasta silloin, kun BMA AG:lta tulevan rahoituksen lakkaaminen vaikutti BMA NL:n omaisuuteen.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii lisäksi, onko tuomiossa CDC muotoiltua Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 1 alakohdan (kyseisen säännöksen edeltäjän) soveltamista koskevaa sääntöä, jonka mukaan arvioitaessa eri vastaajia vastaan nostettujen kanteiden liittymistä toisiinsa tilannetta on tarkasteltava kanteen nostamishetkellä eikä myöhempi seikka vaikuta tähän toisiinsa liittymiseen, sovellettava myös silloin, kun kyse on mainitun asetuksen 8 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua väliintulijan esittämästä vaatimuksesta. Jos näin on, myös väliintulijan esittämän vaatimuksen tutkimista koskevaa tuomioistuimen toimivaltaa on arvioitava sen ajankohdan mukaan, jolloin se esitettiin.
- 30 Tähän kysymykseen annettavalla vastauksella on nyt käsiteltävässä asiassa merkitystä, koska ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoi aluksi virheellisesti olevansa maksukyvyttömyysasetuksen 3 artiklan perusteella toimivaltainen ratkaisemaan selvittäjän kanteen. Jos tähän kysymykseen vastataan kieltävästi, kyseisestä virheestä seuraisi automaattisesti, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin menettäisi Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 2 alakohtaan perustuvan toimivaltansa Stichtingin väliintulijana esittämän vaatimuksen osalta ja sen olisi arvioitava uudelleen, onko sillä toimivaltaa jollakin muulla perusteella. Jos sitä vastoin edellisessä kohdassa tarkoitettua tuomion CDC sääntöä sovelletaan Bryssel Ia -asetuksen 8 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuun väliintulijan esittämään vaatimukseen, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on edelleenkin tämän säännöksen nojalla toimivaltainen ratkaisemaan Stichtingin kanteen. Tämä kanne on nimittäin nostettu sen jälkeen, kun ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoi olevansa toimivaltainen tutkimaan selvittäjän nostaman alkuperäisen kanteen.
- 31 Lopuksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii, onko sovellettavaa oikeutta määritettäessä merkitystä sillä, että kaikkien velkojien kärsimä vahinko on osittain aiheutunut siitä, että BMA AG ei enää tehnyt tytäryhtiönsä tytäryhtiön BMA NL:n kanssa Saksan oikeuden soveltamisalaan kuuluvia rahoitussopimuksia. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko kyse Rooma II -asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua seikasta, josta ilmenee, että vahingonkorvausvastuun perustava tapahtuma liittyy läheisemmin muuhun maahan kuin Alankomaihin.